

Udržitelné technologie, konkurenceschopnost a nové projektové příležitosti českého průmyslu

(průběh a hlavní závěry konference CO2CZ)

Datum: 1. 10. 2026, 13:00–16:00

Místo: Hospodářská komora ČR, Florentinum, Praha

Dne 1. října 2026 se v prostorách Hospodářské komory ČR v Praze uskutečnila konference CO2CZ zaměřená na podmínky dekarbonizace českého průmyslu a přípravu technologií CCUS v České republice. Diskuse spojila představitele vlády se zástupci energetiky a emisně náročného průmyslu, provozovateli infrastruktury, geology a odbornými institucemi. CO2CZ konferenci připravila jako místo pro společnou diskusi a propojení aktivit jednotlivých průmyslových a odborných partnerů napříč celým řetězcem CCUS – od zdrojů a zachytu CO₂ přes jeho přepravu až po využití a geologické ukládání. Cílem bylo především diskutovat, za jakých technických, ekonomických a regulatorních podmínek mohou v České republice vznikat reálné projekty CCUS.

Základním východiskem konference bylo, že CCUS není cílem samo o sobě, ale jednou z možností dekarbonizace, kterou musí Česká republika včas technicky a ekonomicky prověřit. O případné realizaci konkrétních investic musí rozhodovat průmyslové podniky na základě ověřených technických parametrů, celkové ekonomiky projektů a předvídatelných regulatorních podmínek. To je zvláště důležité v odvětvích s obtížně odstranitelnými procesními emisemi, kde jsou možnosti dalšího snižování emisí omezené. Příprava jednotlivých částí budoucího CCUS řetězce proto musí probíhat koordinovaně a vycházet z konkrétních technických a ekonomických podkladů.

Konkurenceschopnost průmyslu a role státu

V prvním panelu vystoupili ministr průmyslu a obchodu Karel Havlíček, ministr životního prostředí Igor Červený a generální ředitel Třineckých železáren Roman Heide. Diskuse se zaměřila především na podmínky, které český průmysl potřebuje pro realizaci dekarbonizačních investic, a na roli státu při jejich vytváření. V panelu zazněla shoda na potřebě spojovat dekarbonizaci se zachováním konkurenceschopnosti českého průmyslu. Ministr průmyslu a obchodu Karel Havlíček zdůraznil snahu České republiky o racionálnější nastavení evropské klimatické a průmyslové politiky, včetně snahy o revizi systému EU ETS. Současně deklaroval, že vláda bude usilovat o to, aby se maximum prostředků získaných v rámci EU ETS 1 vracelo zpět do dekarbonizace českého průmyslu.

Ministr životního prostředí Igor Červený zdůraznil význam konkrétních technických a ekonomických podkladů z průmyslu pro formulaci českých pozic při jednáních na evropské úrovni. Česká republika má odlišnou strukturu průmyslu, energetiky i geografické podmínky než řada severních či jižních států EU a tyto skutečnosti je podle něj nutné při přípravě evropských opatření zohledňovat. Současně uvedl, že Česká republika by měla mít Modernizační fond k dispozici i po roce 2030, a tedy zachovat významný zdroj financování dekarbonizace českého průmyslu i v následujícím období.

Třinecké železářny ukázaly, že průmysl již připravuje zásadní investice do vlastní dekarbonizace. Jejich plán počítá s přechodem na novou elektroocelárnu a s výrazným snížením emisí z dnešních přibližně 4 Mt CO₂ ročně na přibližně 0,75 Mt v roce 2035. I poté však zůstanou emise v řádu stovek tisíc tun ročně, pro jejichž další odstranění bude nutné hledat další technická řešení včetně CCUS.

Zástupci průmyslu v diskusi současně upozornili, že příprava rozsáhlých dekarbonizačních projektů vyžaduje stabilní a předvídatelné legislativní a investiční prostředí. Podniky potřebují znát budoucí podmínky veřejné podpory, způsob sdílení rizika prvních projektů a roli státu při vzniku společné infrastruktury. Vedle investičních nákladů bude nutné řešit také dlouhodobé provozní náklady, dostupnost nízkoemisní energie a případné nástroje typu Carbon Contracts for Difference. Právě otázky infrastruktury, ceny nízkoemisní elektřiny, provozní podpory a sdílení rizika patřily mezi hlavní témata diskuse.

Český CCUS se posouvá od koncepce ke konkrétním projektům

Druhý panel ukázal, že jednotlivé části budoucího českého CCUS řetězce již mají konkrétní průmyslové a odborné nositele. Vedle zdrojů a zachytu CO₂ byly představeny projekty přepravní infrastruktury, příprava geologického ukládání i první demonstrační projekty. Cílem dalšího postupu je tyto aktivity vzájemně propojit a časově koordinovat.

Svaz výrobců cementu upozornil na specifickou situaci cementářství, kde významná část emisí vzniká přímo chemickým rozkladem vápence a nelze ji odstranit změnou paliva. Pro další zásadní snížení těchto procesních emisí proto představují technologie CCUS jedno z klíčových řešení. Společnost Holcim Česko již realizuje vlastní dekarbonizační opatření, včetně nové linky na kalcinovaný jíl, která podle společnosti Holcim Česko přináší úsporu přibližně 45 kt CO₂ ročně a snižuje uhlíkovou stopu cementu přibližně o 30 %. Pro další fázi dekarbonizace však již bude nezbytný záchyt CO₂ a dostupná přepravní a ukládací infrastruktura. Mezi podmínky realizace Holcim řadí také dostatek nízkoemisní energie, finanční nástroje a de-risking, rychlé povolování a stabilní investiční prostředí.

Obdobná situace je ve výrobě vápna, kde rovněž vzniká významný podíl procesních emisí přímo rozkladem vápence. Společnost Lhoist představila postup přípravy

investičních projektů od studie proveditelnosti přes inženýrské fáze pre-FEED a FEED až k investičnímu rozhodnutí a samotné realizaci zachytu CO₂. Jako nezbytné podmínky pro tuto investici uvedla především připravenou infrastrukturu pro přepravu a ukládání CO₂ a řešení podpory investičních i provozních nákladů.

V oblasti přepravy CO₂ představil NET4GAS přeshraniční projekt s německou společností ONTRAS, v jehož rámci se připravuje propojení České republiky s německou a navazující evropskou CO₂ infrastrukturou. Central European CO₂ Interconnector je navrhován jako vysokokapacitní infrastruktura, která má v první fázi nabídnout kapacitu více než 5 Mt CO₂ ročně s možností dalšího rozšíření, a vytvořit tak českým emitentům přístup mimo jiné k offshore úložištím v oblasti Severního moře. NET4GAS se současně podílí společně s UJEP a CO2CZ na přípravě studie budoucí přepravní soustavy CO₂ v České republice v programu TA ČR THÉTA 2.

Vedle přepravy a ukládání CO₂ mimo Českou republiku představuje také domácí geologické ukládání reálnou variantu, kterou je však nutné dále ověřit. Podle ČGS je v ČR k dispozici potřebná legislativa a zkušenosti z dosavadních výzkumných projektů. V perspektivních oblastech, například na JV Moravě, se předpokládají kapacity v řádu desítek milionů tun CO₂. Pro jejich potvrzení je však nezbytný cílený geologický a geofyzikální průzkum. ČGS je připravena poskytovat odborné konzultace a supervizi při screeningu a charakterizaci lokalit.

Na praktickou přípravu domácího ukládání navazují aktivity společnosti MND, která disponuje zkušenostmi v oblasti geologie, průzkumu, vrtných prací, těžby a podzemního skladování. MND připravuje další ověřování potenciálu konkrétních geologických struktur, včetně demonstračního projektu ukládání CO₂ a průzkumně-testovacího vrtu pro hluboké slané akvifery. Právě geologický průzkum a získání dat z konkrétních lokalit představují jeden z klíčových kroků pro posouzení jejich budoucího komerčního využití. Jednotlivé fáze přípravy úložiště přitom trvají několik let, a proto musí probíhat souběžně s přípravou zachytu a transportu CO₂.

Prvním konkrétním demonstračním krokem může být spolupráce DEZA a MND, jejímž cílem je prověřit propojení průmyslového zdroje vysoce koncentrovaného CO₂ s jeho využitím při EOR. Projekt pracuje s pilotním množstvím přibližně 3 kt CO₂ ročně a přepravou kapalného CO₂ mezi Valašským Meziříčím a oblastí Hodonína. Jeho význam spočívá především v praktickém ověření jednotlivých částí řetězce – přepravy CO₂ u emitenta, logistiky, kvality CO₂ a jeho následného využití – a v získání zkušeností využitelných při přípravě dalších projektů CCUS v České republice.

Hlavní závěr: připravit podmínky pro kvalifikované investiční rozhodnutí

Konference ukázala, že Česká republika nezačíná v oblasti CCUS od nuly. Existují konkrétní průmyslové zdroje a projekty zachytu CO₂, rozvíjí se možný koncept národní

i přeshraniční přepravní infrastruktury, probíhá hodnocení domácích možností geologického ukládání a vznikají první demonstrační projekty.

Současně se ukázalo, že hlavní překážky dalšího postupu již nejsou pouze technologické. Pro období příštích několika let lze hlavní podmínky dalšího rozvoje shrnout do pěti oblastí:

1. **Předvídatelnost** – vytvořit stabilní legislativní a investiční podmínky umožňující průmyslu připravovat dlouhodobé investice.
2. **Přepravní infrastruktura** – potřeba zavést jasná a předvídatelná pravidla pro přepravu CO₂.
3. **Infrastruktura pro ukládání** – vyjasnit způsob přípravy a financování ukládací infrastruktury a roli státu při jejím vzniku.
4. **Sdílení rizika** – stanovit, jakým způsobem budou stát a průmysl sdílet riziko prvních demonstračních projektů, geologického průzkumu a dalších investic, jejichž výsledkem má být ověření technické a ekonomické proveditelnosti.
5. **Ekonomika** – vedle podpory počátečních investic řešit také provozní ekonomiku projektů, dostupnost konkurenceschopné nízkoemisní energie a vhodné dlouhodobé finanční nástroje.

Cílem současné přípravy CCUS není předjímat budoucí investiční rozhodnutí, ale zajistit, aby Česká republika měla včas k dispozici technicky ověřené a ekonomicky vyhodnocené možnosti. V nejbližších letech je proto nutné prověřit konkrétní projekty, jejich vzájemné propojení a podmínky realizace tak, aby následná rozhodnutí průmyslu i státu vycházela z reálných technických a ekonomických dat.